

Veiligheid- en gezondheidsbeleid

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1	
De vier basisdoelen/opvoedingsdoelen	4
Hoofdstuk 2	
Veiligheid op KombinoCare Kinderopvang	4
Grote en kleine risico's	4
Afspraken rondom veiligheid	5
Grote risico's	5
Kleine risico's	6
Registratie (bijna) ongevallen en calamiteiten	6 Vier-ogen-
principe	6
Achterwacht	7
Kinder-EHBO, BHV/AED en ontruiming	7
Veilig slapen	7
Uitstapjes	7
Hoofdstuk 3	
Gezondheid op KombinoCare Kinderopvang	8
Voedingsbeleid	8
Voedingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar	8
Drinken	8
Eten	9
Voedingsaanbod voor kinderen van 1 tot 4 jaar	9
Drinken bij het eten	10
Bewegingsbeleid	10
Bewegingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar	11
Bewegingsaanbod voor kinderen van 1 tot 4 jaar	11
Uitstapjes	12
Hygiëne	13
Landelijke hygiëne richtlijnen RIVM	13
Reiniging bedjes, speeltoestellen en spelmaterialen	13
Bijlage Stappenplan 'Naar buiten'	14-15-16

Inleiding

Tot 1 januari 2018 voerde KombinoCare jaarlijks een risico-inventarisatie uit, waarbij gebruik werd gemaakt van de risicomonitor, ontwikkeld door Veiligheid NL en FCB, die zich richtte op gezondheid en op veiligheid. Deze risicomonitor beschreef op het gebied van gezondheid allerlei situaties waarvan beoordeeld moest worden hoe groot het risico was dat de situatie zich voor zou doen en hoe groot de kans op ernstig letsel dan zou zijn. In geval van veiligheid werd aan de hand van een lijst met voorkomende scenario's beoordeeld hoe groot de kans was dat het betreffende scenario zou voorvallen en hoe groot de kans op ernstig letsel zou zijn. Voor de beoordeling werden alle ruimtes van het Kinderdagverblijf bekeken. Op basis van de uitkomsten van de risicomonitor werd voor de situaties en scenario's met een groot kans op ernstig letsel een plan van aanpak opgesteld. Vanaf 1 januari 2018 geldt de nieuwe Wet Innovatie en kwaliteit Kinderopvang (IKK). In deze Wet staat beschreven dat het uitgangspunt van het veiligheids- en gezondheidsbeleid is dat kinderen beschermd worden tegen grote risico's en dat ze leren omgaan met kleine risico's. Voorwaarde hiervoor is dat de pedagogisch medewerkers inzicht hebben in mogelijke risico's en zich hiervan bewust zijn. Voortdurende aandacht hiervoor vindt plaats door het bespreken tijdens teamvergaderingen, door overleg met de oudercommissie en door het registreren van ongevallen en het nemen van verbetermaatregelen. In dit veiligheid- en gezondheidsbeleid zal aandacht worden besteed aan grote en kleine risico's. Van de grote risico's laten we zien hoe we de kinderen daartegen zullen beschermen en bij de kleine risico's ligt de nadruk op het leren omgaan van de kinderen met die risico's. Vervolgens komt de lichamelijke gezondheid door gezonde voeding, alsmede door bewegen aan bod. Aandacht voor hygiëne speelt daarbij een rol. Waar in het Veiligheid- en gezondheidsbeleid 'ouder' wordt gebruikt, kunt u ouder(s)/ verzorger(s) lezen. Dit geldt tevens voor 'hij' in plaats van 'hij/zij'. Omdat 95% van de pedagogisch medewerkers vrouw is, maken we in dit geval gebruik van de woorden 'medewerkster', 'leidster' en 'zij'. Op het moment dat ouders hun kind aanmelden bij KombinoCare ontvangen ze een map met diverse documenten. Een deel hiervan moeten ze tekenen indien van toepassing. Voor de in dit beleid genoemde documenten, die niet in de informatiemap zijn opgenomen, geldt dat ouders deze kunnen opvragen bij KombinoCare.

Hoofdstuk 1

De vier basisdoelen/ opvoedingsdoelen In het pedagogisch beleidsplan staan de vier opvoedingsdoelen om elk kind tot 'groeï en bloei' te kunnen brengen, verwoord door professor J.M.A. Riksen-Walraven, beschreven. Volgens haar dragen deze zg. basisdoelen bij aan het huidige- en toekomstige functioneren van kinderen. Deze doelen zijn:

- een gevoel van emotionele veiligheid;
- gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties;
- gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties;
- de kans om zich de waarden en normen, de cultuur van een samenleving, eigen te maken, socialisatie.

Deze opvoedingsdoelen vormen de basis van ons pedagogisch beleidsplan. Voor meer informatie hierover verwijzen we dan ook naar het Pedagogisch Beleidsplan. Alle aspecten die in dit Veiligheid- en gezondheidsbeleid beschreven zijn, zijn verweven in de manier waarop Kombino aan deze pedagogische doelen werkt. Naast het pedagogisch beleid zijn er protocollen, handreikingen of richtlijnen opgesteld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen op KombinoCare te waarborgen.

Hoofdstuk 2

Veiligheid op KombinoCare Kinderopvang

Veiligheid is binnen KombinoCare een belangrijk aandachtspunt. Ouders geven hun kostbaarste bezit, namelijk hun kind(eren), aan ons om voor te zorgen. Zij vertrouwen erop dat wij hun kind(eren) te allen tijde verzorgen, liefde geven en beschermen. De aandacht voor veiligheid uit zich in een aantal aspecten, dat hieronder nader toegelicht is.

2.1 Grote en kleine risico's

Uitgangspunt bij aandacht voor veiligheid is kinderen tegen grote risico's te beschermen en te leren omgaan met kleine risico's. Onder grote risico's verstaan we risico's die ontstaan, doordat we kinderen in een situatie plaatsen, die gevolgen kan hebben voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Onder kleine risico's verstaan we situaties waarbij een kind zich kan bezeren zonder dat daarbij ernstig lichamelijk letsel ontstaat. Met de pedagogisch medewerkster en de verpleegkundigen is middels een inventarisatie inzichtelijk gemaakt welke risico's wij binnen KombinoCare ervaren. Op basis hiervan is een aantal afspraken rondom veiligheid opgesteld. Daarnaast is voor de grote risico's een Protocol opgesteld waarin adequate maatregelen staan, die KombinoCare neemt om deze risico's te voorkomen. Voor de kleine risico's waarvan we willen dat de kinderen hier mee leren omgaan, is bepaald hoe in deze situaties te handelen of hoe we deze situaties zo nodig bewust kunnen creëren om de kinderen ermee om te leren gaan.

2.1.1 Afspraken rondom veiligheid

Om de veiligheid van de kinderen op ieder moment te waarborgen, is een aantal afspraken gemaakt die altijd gelden. Alle medewerkers, zowel de leidsters op de groepen als de verpleegkundigen zijn op de hoogte van deze afspraken rondom veiligheid. Middels dit Veiligheid- en gezondheidsbeleid dat gepubliceerd staat op de website van KombinoCare zijn ook de ouders hiervan op de hoogte.

De afspraken zijn:

- Er is te allen tijde toezicht op de groepen. De kinderen zijn nooit alleen.
- Alle medewerkers zijn getraind op fysieke veiligheid door het volgen van de scholing kinder-EHBO/ reanimatie.
- Er worden geen warme dranken op de groepen gedronken. Dit kan alleen in de keuken bij de groepen.
- Alle deuren zijn voorzien van afdekstrips bij de deurposten. Het tuinhok heeft een veiligheidsslot dat niet door de kinderen geopend kan worden.
- Er is altijd een leid(st)er bij de glijbaan.
- We houden het planbord bij, zodat we elke dag de meest recente informatie over een kind beschikbaar hebben op het gebied van slapen, voedingsschema, allergieën en andere bijzonderheden.
- Elke dag worden de bijzonderheden per kind per groep op een overdrachtsformulier op de klapper genoteerd.
- De medewerkers zijn gericht op veilig gedrag maar zorgen daarnaast voor uitdagende leermomenten.
- In geval van een uitstapje benoemen de leidsters elke keer weer aan de kinderen de afspraken die dan gelden.
- Bij uitstapjes worden de kinderen ook meerdere malen geteld, namelijk bij vertrek, bij aankomst op de locatie, bij vertrek van de locatie en bij aankomst op KombinoCare.
- Er is speciale aandacht bij situaties die afwijken van de dagelijkse gang van zaken op het kinderdagverblijf. Bijvoorbeeld bij drukte tijdens een feestdag. Leidsters zijn dan alert op de verhoogde kans op incidenten. Jaarlijks worden de bedjes en speeltoestellen getest op hun functionaliteit, kwaliteit en veiligheid. Voldoen ze niet aan de eisen dan worden ze zo mogelijk gerepareerd en anders vervangen.
- De materialen waar de kinderen dagelijks mee spelen worden maandelijks gecontroleerd maar ook wanneer er samen met de kinderen mee gespeeld wordt en kinderen en leidsters opruimen, kan snel worden gezien of speelgoed onveilig is.
- Speelgoed waarin batterijen zitten worden twee wekelijks gecontroleerd. Ten eerste om te kijken of de kinderen niet bij de batterijen kunnen; ten tweede om vast te stellen of de batterijen eventueel lekken. In het geval van batterijen heeft speelgoed waarbij de batterijen achter een klepje met schroefje zitten de voorkeur.

2.1.2 Grote risico's

Samen met een aantal medewerkers is een inventarisatie gemaakt van de grote risico's, waar we binnen KombinoCare mee te maken kunnen hebben. Om de kinderen op een adequate manier tegen deze risico's te beschermen, is een Protocol opgesteld. In dit Protocol staan maatregelen beschreven, waarmee we deze risico's willen voorkomen en tevens hoe te handelen in geval van een ongezonde en/ of onveilige situatie. Het Protocol wordt vier keer per jaar in het teamoverleg besproken en in geval van calamiteiten zo nodig eerder. Met elkaar bespreken we de maatregelen die in het Protocol staan en bepalen de voortgang hiervan. Ook bespreken we in hoeverre de genomen maatregelen het gewenste effect hebben of dat deze zo nodig bijgesteld moeten worden.

Fysieke veiligheid

Ten aanzien van fysieke veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- **Vallen van hoogte.** Genomen maatregelen zijn: kinderen worden gewezen op de gevaren van klimmen op attributen die daar niet voor bestemd zijn. We blijven dit benoemen en de kinderen volgen adviezen van de leidsters op.
- **Verstikking.** Genomen maatregelen zijn: Op de groep wordt er gekeken, naar het aanwezige speelgoed en of hier gevaar is voor kinderen om het speelgoed in hun mond te nemen en zich te verslikken/stikken. Speelgoed wat niet geschikt is voor de leeftijdscategorie wordt direct weggegooid. Speelgoed wordt bij het schoonmaken ook altijd gecontroleerd op losse onderdelen.
Als we denken bij verstikking/verslikking bij het eten, houden we rekening met hetgeen er aangeboden wordt. Kleine kinderen krijgen bijv. kleine stukjes brood en er wordt altijd aan tafel in een stoel gegeten met een leidster om toezicht te houden. Alle leidsters hebben een EHBO diploma en de kennis om in te grijpen in een noodsituatie.
- **Vergiftiging.** Genomen maatregelen zijn: Er zijn geen giftige artikelen aanwezig welke in het bereik van kinderen zijn. Schoonmaakmiddelen worden opgeborgen in kasten en op planken welke buiten bereik van de kinderen zijn.
- **Verbranding.** Genomen maatregelen zijn: Er wordt in de keuken gekookt en deze afsluitbaar door middel van een hekje.. De kinderen mogen nooit zonder toestemming de keuken in. Thee wordt bewaard in een thermoskan. Wanneer de leidsters thee/koffie/warme dranken drinken worden deze op hoogte buiten bereik van de kinderen weggezet.
- **Verdrinking.** Genomen maatregelen zijn: Kinderen van het KDV zijn altijd met een leidster buiten. Voordat de kinderen naar buiten gaan.

Sociale veiligheid

Ten aanzien van sociale veiligheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's:

- **Grensoverschrijdend gedrag.** Genomen maatregelen zijn: Er is een uitgebreid protocol aanwezig welke de leidsters naleven. Op de werkvloer is het de taak van de leidsters om de kinderen te begeleiden en ondersteunen in hun sociale contacten.
- **Kindermishandeling.** Genomen maatregelen zijn: Er is een protocol aanwezig voor de leidsters bij verdenken en/of vermoeden. We volgen het stappenplan van de meldcode kindermishandeling in de kinderopvang. Jaarlijks wordt dit protocol doorgenomen met de leidsters.
- **Vermissing.** Genomen maatregelen zijn: Wanneer een kindje niet gebracht wordt en er geen afbericht is gedaan, bellen wij altijd de ouders. Wanneer het op het dagverblijf gebeurt gaat direct het protocol vermissing van een kind in werken. Dit houdt in dat er volgens het stappenplan wordt gewerkt. Een extra maatregel die wij hanteren binnen het dagverblijf is het sluiten van de buiten deur. Bij uitstapjes gaan de kinderen in de kiddybus zodat zij niet de weg op kunnen lopen. Wanneer de kinderen met de looplijn op stap gaan gaan er altijd tenminste twee begeleiders mee afhankelijk van de BKR .

Gezondheid

Ten aanzien van gezondheid hebben we de volgende risico's gedefinieerd als grote risico's: Gastro enteritis (bijvoorbeeld diarree door onhygiënisch werken bij luier verschonen = kruisbesmetting)

Voedselinfectie of voedselvergiftiging

Infectie via water (legionella)
Huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard)
Luchtweginfectie (bijvoorbeeld RS virus)

Verspreiding van en besmetting met deze gezondheidsrisico's voorkomen we op de volgende manieren:

Verspreiding via de lucht:

- Hoest- nies discipline (in de elleboog),
- ventileren en luchten

Verspreiding via de handen:

- Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier handenwassen
- Persoonlijke hygiëne zoals kleding, nagels en sieraden, handschoenen
- Pictogrammen
-

Via voedsel en water:

- Voedsel/water hygiëne en voedsel-/waterveiligheid
- We werken via protocollen en temperatuur lijsten.

Via oppervlakken (speelgoed):

- goede schoonmaak
- we werken via protocollen

2.1.3 Kleine risico's

Kinderen ontwikkelen zich door te experimenteren, door te ontdekken. Ze gaan onbekende dingen proberen en nemen hierbij onbewust risico's. Zelfvertrouwen is de basis voor veilig gedrag. Door het kind te stimuleren dingen zelf te doen, zorg je ervoor dat het kind zelfvertrouwen kan ontwikkelen. Naast dat stimuleren, stellen we wel duidelijke regels en grenzen. Op deze manier kunnen we de kinderen leren met kleine risico's om te gaan. De medewerkers brengen de regels tijdens het spel voortdurend op een speelse manier onder de aandacht van de kinderen, zodat ook zij zich er bewust van worden en er naar gaan handelen.

De uitgangspunten bij leren omgaan met kleine risico's zijn:

- Kinderen krijgen de ruimte om te leren door ervaringen op te doen waar een verantwoord risico aan zit.
- Leidsters geven het goede voorbeeld.
- Leidsters kijken naar waar een kind wel en niet zelfstandig toe in staat is.
- Leidsters houden voortdurend toezicht en nemen de nodige maatregelen om ongelukken te voorkomen.
- Leidsters vragen de kinderen (peuterleeftijd) om oplossingen voor moeilijke situaties te bedenken.
- Wanneer het gedrag te gevaarlijk is, vertellen de leidsters aan de kinderen de regels en grenzen; ze vertellen hen wat ze wel en niet mogen en waarom iets gevaarlijk is.

2.2 Registratie (bijna) ongevallen en calamiteiten

Ondanks grote oplettendheid van de leidsters en hierboven beschreven afspraken m.b.t. de veiligheid is het niet vermijden dat bijna-ongevallen, ongevallen en calamiteiten

plaatsvinden. Ongevallen met kinderen worden gemeld via een formulier en op basis hiervan worden al dan niet verbetermaatregelen getroffen. Deze ongevallen en de genomen maatregelen worden besproken tijdens het teamoverleg. Op deze manier blijven de medewerkers zich voortdurend bewust van mogelijke kleine en grote risico's, die ze indien gewenst proberen te voorkomen of juist laten gebeuren om op die manier de kinderen hiermee om te leren gaan. De getroffen maatregelen worden (afhankelijk van de ernst van de situatie en het type maatregel) na verloop van tijd geverifieerd. Daarbij wordt gekeken of de genomen maatregel het gewenst resultaat heeft bereikt. Door de (bijna-) ongevallen en calamiteiten en de verbetermaatregelen tijdens het teamoverleg te bespreken, leren medewerkers van de situatie en van elkaar.

2.3 Vier-ogen-principe

KombinoCare werkt volgens het vier-ogen-principe. We starten altijd met twee pedagogische medewerksters en een verpleegkundige op KombinoCare en eindigen daar ook mee. Daarnaast zijn er vaak nog stagiaires en/of verpleegkundigen op de groep aanwezig. Zo zijn er altijd meerdere mensen aanwezig en kan er sneller en effectiever worden ingegrepen als een kind of leidster iets overkomt. In de praktijk houdt dit in dat onze groepen, slaapkamers en verschoonruimtes allen voorzien zijn van glas. De groepen grenzen aan elkaar. Daarnaast zijn er op de groep minimaal twee leidsters aanwezig. Dit aantal wordt meestal uitgebreid met de aanwezigheid van stagiaires. Daarnaast verkleint dit het risico op grensoverschrijdend gedrag, zoals seksueel misbruik en/of kindermishandeling (zowel fysiek als psychisch) door pedagogisch medewerkers, verpleegkundigen, stagiaires, ouders, andere volwassenen. In dit geval volgen we Stappenplan Meldcode Kindermishandeling KombinoCare Kinderopvang. Deze is op te vragen bij KombinoCare. Ook pestgedrag tussen kinderen onderling zal hierdoor eerder opgemerkt worden. Om te voorkomen dat er ongewenste personen binnen kunnen komen, is de toegangsdeur voorzien van een slot.

2.4 Achterwacht

Op het moment dat er door ziekte of een andere calamiteit ongepland een pedagogisch medewerker afwezig is, wordt aan de hand van het aantal kinderen en dus de leidster-kindratio bepaald of er een oproepkracht ingezet zal worden. Hierbij wordt te allen tijde rekening gehouden met de verhouding baby's, dreumesen en peuters. Bij KombinoCare Kinderopvang zijn altijd minimaal twee mensen aanwezig. De directeur is ook altijd telefonisch bereikbaar.

2.5 Kinder-EHBO, BHV/AED en ontruiming

Elke dag zijn er gedurende de openingstijden één of meer medewerkers aanwezig die beschikken over een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO. Daarnaast zijn er medewerkers die beschikken over een diploma voor BHV/AED. Elk jaar vindt er tenminste 4x per jaar een ontruimingsoefening plaats. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze oefening worden zo nodig verbetermaatregelen getroffen. Binnen KombinoCare hangt een brandslang en een blusapparaat. Deze worden jaarlijks gecontroleerd.

2.6 Veilig slapen

KombinoCare hanteert de aanbevelingen voor Veilig Slapen, zoals die door de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (NVK), Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Artsen Jeugdgezondheidszorg Nederland (AJN) en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) zijn beschreven in het document Veilig slapen in kinderopvang en

bij gastouders. Willen ouders afwijken van deze aanbevelingen en hun kind op een andere wijze laten slapen op KombinoCare dan tekenen ze hiervoor. Verklaring afwijkende slaaphouding/ slaapsituatie.

2.7 Uitstapjes

Het gebeurt regelmatig dat de kinderen met de leidsters op stap gaan. Dit kunnen de wekelijkse uitstapjes naar de speeltuin, gymzaal of de bibliotheek. Omdat bij deze uitstapjes de beschermde en vertrouwde omgeving van KombinoCare wordt verlaten, is dit voor de kinderen extra spannend. Hierdoor kunnen ze anders reageren dan ze normaal gesproken doen. Goede voorbereiding, begeleiding en veiligheid zijn cruciaal. In de bijlage 'Stappenplan naar buiten' leest u hoe we in het geval van een uitstapje handelen. Door deze standaard werkwijze beperken we de risico's rondom de veiligheid van kinderen bij uitstapjes.

Hoofdstuk 3

Gezondheid op KombinoCare Kinderopvang

Naast veiligheid is ook gezondheid een voortdurend punt van aandacht. Gezondheid op het gebied van gezonde voeding en bewegen maar ook aandacht voor hygiëne is hierbij essentieel.

3.1 Voedingsbeleid

In verband met de gezondheid van de kinderen hanteert KombinoCare een voedingsbeleid. We bieden de kinderen gezonde voeding aan op basis van de Schijf van Vijf. Deze Schijf van Vijf "bestaat uit producten die volgens de laatste wetenschappelijke inzichten goed zijn voor het lichaam. Omdat ze onder andere de kans op hart- en vaatziekten en kanker verkleinen. Wie eet volgens de Schijf van Vijf krijgt daarnaast voldoende mineralen, vitamines, eiwitten, koolhydraten, vetten en vezels binnen 2 ." In het voedingsbeleid beschrijven we op welke manier we met voeding omgaan. Voor kinderen van 0-1 jaar geldt dat we het voedingsschema van thuis aanhouden. Kinderen van 1-4 jaar gaan mee in het voedingsschema van Kombino. Hiervoor gelden natuurlijk altijd uitzonderingen. Voor kinderen die vanwege medische redenen op andere momenten of andere producten moeten eten, hanteren wij een eigen schema. Bij kinderen met allergieën wordt per maaltijd gekeken of het kind iets wel of niet mag hebben. Alle bijzonderheden die gelden voor kinderen worden geregistreerd op de kaartjes op het planbord. Op deze manier kan een andere leidster die de groep moet overnemen snel zien of er sprake is van allergieën, waar ze rekening mee moet houden.

3.1.1 Voedingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar

Voor de baby's van 0-1 jaar houden wij het voedingsschema van thuis aan. Hierbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

Drinken

Ouders geven aan of hun kind borstvoeding of flesvoeding krijgt. Flesvoeding wordt gegeven tot 1 jaar. Ouders brengen dit zelf mee. Afgekolfde borstvoeding wordt ingevroren of gekoeld in porties in een koeltas meegenomen naar KombinoCare en aan de leidster van de groep gegeven. De porties zijn voorzien van een datum en sticker met naam van het kind. Naast de flesvoeding of borstvoeding krijgt het kind in overleg met de ouders water aangeboden.

Eten

- De eerste hapjes worden aangeboden in overleg met de ouders. Over het algemeen vindt dit tussen de vier à zes maanden plaats en pas nadat het kind er thuis mee is begonnen.
- Voor de eerste hapjes pureren we het verse fruit van de groenteboer en beginnen we met één soort fruit. Dit bouwen we langzaam op totdat het kind meerdere fruitsoorten gepureerd krijgt aangeboden. Zo ontwikkelt het kind zijn smaak. Kiwi, mango, meloen, exotische vruchten, aardbeien en frambozen worden vanwege mogelijke allergische reacties niet gegeven aan de kinderen tot 1 jaar.
- Vanaf ongeveer zes maanden worden melkvoedingen langzaam aan vervangen door echte maaltijden en krijgt het kind ook groentehapjes.
- Indien ouders de voorkeur geven aan groente uit een potje dan kan dat ook.
- Vanaf 9 maanden kan op verzoek van de ouder brood zonder korst met zuivelspread gegeven worden. We hanteren voor de bereiding van flessenvoeding en moedermelk de Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang van het RIVM van mei 2016.

3.1.2 Voedingsaanbod voor kinderen van 1 tot 4 jaar

Vanaf 1 jaar gaan de kinderen mee in het voedingsschema van KombinoCare. Deze ziet er als volgt uit:

- 08.45 uur fruit en water
- 11.30 uur broodmaaltijd met water of slimpie
- 15.00 uur water of slimpie en cracottes, crackers of rijstwafels met smeerkaas of iets hartigs
- 17.00 uur slimpie en snoeptomaatjes en komkommer

Bij het voedingsaanbod hanteren we de volgende uitgangspunten:

- De kinderen eten bij alle maaltijden samen aan tafel. Dit zorgt voor regelmaat en rust.
- De leidster heeft hierbij een voorbeeldfunctie en eet en drinkt met de kinderen mee. We eten minimaal één keer per dag fruit en één keer per dag komkommer en tomaat.
- Wij dwingen de kinderen niet om te eten, omdat dit zorgt voor een negatieve koppeling aan het eten en dat dit op latere leeftijd ook een negatief effect kan

hebben. Alleen op het moment dat het medisch gezien essentieel is dat het kind een bepaalde hoeveelheid eten binnenkrijgt, wijken we af van deze afspraak.

- Kinderen worden niet gedwongen hun beker leeg te drinken.
- De kinderen eten op hun cracker zuivelspread of appelstroop. Hiermee voorkomen we een te grote hoeveelheid zout (in (smeer)kaas) en te veel vitamine A (in (smeer)-leverworst). En i.v.m. zowel een kind als een leidster op KombinoCare met ernstige noten- en pinda-allergie wordt er geen pindakaas gegeten.
- De kinderen vinden crackers of rijstwafels over het algemeen zo lekker dat ze er veel willen eten.
- Wij geven hen maximaal twee grote Cracottes of drie kleine Patria Cream Crackers of twee rijstwafels.
- Daarnaast drinken ze water of Slimpie

3.1.3 Drinken bij het eten

Het Ivoren Kruis adviseert om niet meer dan zeven eet- en drinkmomenten op een dag te hebben en het eten en drinken dan ook te combineren. De reden hiervan is dat eten en drinken het gebit kunnen aantasten. Wij bieden om deze reden dan ook Slimpie (siroop zonder suiker) of water aan. Voor de ontwikkeling en gezondheid van het gebit geven we de voorkeur aan drinken uit een beker boven een zuigfles en we wisselen slimpie en water af. Bij het drinken van water wordt zo nu en dan fruit/ groente toegevoegd, die het water wat smaak geeft.

3.1.4 Fruit eten

Zodra het kind in staat is kleine stukje te eten, wordt het fruit op die manier aangeboden. We gebruiken vers en gaaf fruit dat goed rijp is. We halen de schil eraf voordat we het (gepureerd) aan de kinderen geven, omdat het dan makkelijker verteert. Van het fruit kunnen ook smoothies worden gemaakt.

3.1.5 Broodmaaltijden en crackers

Bij wet zijn wij niet toegestaan thuis gemaakt eten aan te bieden. Onze broodmaaltijd bestaat uit vers brood, vers beleg, smeerkaas en confiture. In geval intoleranties wordt er in overleg met de ouders alternatieve besproken en afgesproken. In de namiddag is er nog een klein eetmoment. Dit zijn vaak crackers of rijstwafels met iets hartigs samen met Slimpie of water.

3.2 Bewegingsbeleid

Naast gevarieerde en goede voeding is bewegen goed voor de gezondheid. Dit geldt zowel voor volwassenen als voor kinderen. Voor kinderen betekent bewegen ook ontwikkelen. Bewegen stimuleert en ontwikkelt de motorische, emotionele, sociale en cognitieve vaardigheden van een kind. Een baby ligt in eerste instantie op zijn rug, leert vervolgens te draaien van buik naar rug en weer terug. Weer later gaat het kruipen en vervolgens lopen, eerst langs voorwerpen en aan de hand en later los. Ze ontwikkelen hun spieren en leren steeds meer bewegingen. Wij kunnen hen hierbij helpen. Dit houdt niet op bij het moment dat een kind zelfstandig kan lopen. Ook zaken als klimmen, springen, huppelen, een koprol maken, zijn bewegingen die wij met de kinderen kunnen oefenen om hun grove motoriek verder te ontwikkelen. Voor de fijne motoriek zijn spelen met scheerschuim, vingerverven, kleuren, scheuren en knippen goede activiteiten. We bieden iedere dag activiteiten aan waarbij de kinderen de mogelijkheid hebben om op een speelse manier te bewegen en te leren. De activiteiten worden zowel binnen als buiten aangeboden. We gaan elke dag met de kinderen twee keer naar buiten waar zij de mogelijkheid krijgen om mee te doen aan

verschillende activiteiten en samen te spelen met de kinderen van de andere groepen. Daarbij staat ervaren en experimenteren centraal. Door buiten te spelen doen de kinderen ook ervaring op in de natuur. Ze kunnen zand, gras, klei, modder, regen en sneeuw onder andere ervaren, voelen en bekijken. Het spelen in plassen en vies worden in de modder is iets wat we onder experimenteren verstaan en zullen stimuleren en toestaan. In het bewegingsbeleid beschrijven we op welke manier we met bewegen omgaan en welke uitgangspunten we hanteren.

3.2.1 Bewegingsaanbod voor kinderen tot 1 jaar

In het eerste levensjaar van een baby is het leervermogen erg actief. Gedurende dit eerste levensjaar doorlopen de hersenen een fase van ontwikkeling en specialisatie die van belang is voor het kind. In het eerste levensjaar is het van essentieel belang om een baby te laten experimenteren met zintuiglijke voorwerpen en prikkels .

Uitgangspunten

- Voor baby's van 0-1 jaar hanteren we de volgende uitgangspunten: Er is sprake van een veilige omgeving waar het kind zich in kan bewegen.
- Baby's zitten voor een korte periode van slechts 10 minuten in een wipstoel of kinderstoel. Dit vanwege voedingsmomenten en wanneer dit rust biedt voor het kind.
- Baby's kunnen gedurende dag vrij bewegen op de mat, de grond of op een kleed. Zowel binnen als buiten.
- We sluiten aan op de spontane bewegingen van de baby's. Plezier staat voorop.
- Er is ruimte voor een baby om zintuiglijk te ontwikkelen.
- We laten baby's experimenteren met texturen, auditieve prikkels en voorwerpen om naar te kijken.
- Activiteiten Baby's van 0-1 jaar hebben we mogelijkheid om zowel binnen als buiten te bewegen en te experimenteren.

Voorbeelden van binnen activiteiten

- Bewegen en liggen op de mat in de box voor de spiegel, met speelgoed waar het kind naar kan reiken.
- Bewegen, liggen, kruipen, rollen, schuiven of tijgeren op de grond. Hierbij het kind uitnodigen om naar je toe te bewegen.
- Beweegspelletjes, zoals fietsen en kiekeboe, op de commode tijdens het verschonen.
- Beweeg Mogelijkheid tot staan door zichzelf op te trekken aan de hekjes van de grondbox, een kleine tafel en loopwagens.

Voorbeelden van buitenactiviteiten

- Bewegen en liggen op een kleed, of in het gras.
- Speelgoed aanbieden waar het kind naar kan reiken of waar het kind naar toe moet bewegen.
- Bewegen,
- liggen,
- kruipen,
- rollen,

- schuiven of tijgeren op de grond. Hierbij het kind uitnodigen om naar je toe te bewegen.
- Voortbewegen met een loopfiets.
- Schommelen.

3.2.2 Bewegingsaanbod voor kinderen van 1 tot 4 jaar

Ook voor de dreumesen en de peuters is het van essentieel belang om te bewegen. Dit ter preventie van overgewicht, stimulering van de grove-, senso- en fijne motoriek en stimulering van de andere ontwikkelingsgebieden. Dreumesen en peuters leren tijdens beweegspellen Ook leren ze omgaan met tegenslagen, hun kwaliteiten en ontwikkelen ze hierdoor een persoonlijke identiteit.

Voor de kinderen (dreumesen en peuters) van 1 tot 4 jaar hanteren we de volgende uitgangspunten:

- We stimuleren het plezier en motivatie van het kind. Plezier staat voorop. Gedurende de activiteiten benoemen we wat een kind goed doet en geven we complimenten.
- Er is een leidster aanwezig om de activiteit te begeleiden.
- Er is een veilige leeromgeving voor de kinderen.
- De kinderen hebben de mogelijkheid om met de beweegspellen en activiteiten mee te doen maar ook om de activiteit te beëindigen.
- De zelfredzaamheid en identiteit van de kinderen wordt gestimuleerd. Hierbij behoort bijvoorbeeld een kind zelf een moeilijke situatie laten oplossen.
- We stimuleren samenspel.
- De activiteiten en de bijbehorende regels sluiten aan op het ontwikkelingsniveau van het kind.

Ook de kinderen van 1 tot 4 jaar hebben de mogelijkheid om zowel binnen als buiten te bewegen en aan te sluiten aan een bewegingsactiviteit.

Voorbeelden van binnen activiteiten:

- Dansen, bewegen op muziek.
- Een parcours doorlopen waardoor de kinderen motorisch worden uitgedaagd. Denk hierbij aan kruipen door een tunnel, klimmen over de tafel en springen aan het einde van het parcours.
- Beweegspelletjes, zoals zakdoekje leggen, zigeunermeisje of schipper mag ik overvaren waarbij kinderen bijvoorbeeld moeten bewegen als een slang, kikker, tijger etc.

Voorbeelden van buiten activiteiten:

- Klimmen op het klimrek.
- Doorlopen van een parcours.
- Overrollen, gooien, vangen of schoppen van een bal.
- Tikkertje, rennen, fietsen, springen, schommelen, spelen in de zandbak etc.
- Lopen over verschillende soorten ondergronden (zand, gras en tegels).

3.2.3 Uitstapjes

Naast alle eerder beschreven activiteiten beschikt KombinoCare over de mogelijkheid om gebruik te maken van de gymzaal van de Basisschool De Dobbelsteen. Wanneer er tijd en plek is, wordt er gebruik gemaakt van deze gymzaal. De kinderen hebben in de gymzaal onder andere de mogelijkheid om te klimmen, rennen, overgooien met een bal en aan te sluiten bij een bewegingsactiviteit die door een leidster aangeboden wordt. Zoals eerder beschreven, gebeurt het regelmatig dat de kinderen met de leidsters op stap gaan. Dit kunnen ongeplande uitstapjes zijn naar de het bos of een speeltuin. Tijdens deze uitstapjes krijgen de kinderen de mogelijkheid om te bewegen en wordt hun zelfredzaamheid gestimuleerd. Zo kunnen ze in een speeltuin bijvoorbeeld klimmen en van de glijbaan en wandelen door het bos wanneer ze zelfstandig kunnen lopen. Kinderen blijven alleen in de Bolderkar of in een buggy zitten wanneer hier bepaalde medische redenen voor zijn.

3.3 Hygiëne

Op KombinoCare wordt op verschillende manieren aandacht besteed aan hygiëne.

Dit vindt plaats door:

- een schone omgeving door het schoonmaken en desinfecteren van voorwerpen en oppervlakken, blauwe slofjes over buitenschoenen of aparte binnenschoenen gebruiken;
- goede persoonlijke hygiëne door het wassen van de handen of het wassen van het lichaam, haren vast, geen sieraden en lange nagels en vaste werkkleding;
- bewust hygiënisch gedrag, zoals een goede manier van hoesten en niezen in de elleboog.

Hiermee verkleinen we de risico's op infectieziektes.

3.3.1 Landelijke hygiëne richtlijnen RIVM

Op het gebied van hygiëne hanteren we de landelijke Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang van het RIVM van mei 2016. Deze Hygiënerichtlijn beschrijft onder andere hoe er om wordt gegaan met persoonlijke hygiëne, infectieziekten, schoonmaken en desinfecteren en voedselveiligheid. Op de groepen is er voortdurend aandacht voor het wassen van de handen na het bereiden van eten, na toiletgebruik, na het verzorgen van kinderen.

Mei 2020

RIVM – Richtlijnen COVID-19

Kinderen van 0 tot 6 jaar met neusverkoudheid ZONDER KOORTS mogen naar de kinderopvang en school, behalve:

als zij een contact zijn van een patiënt met een bevestigde COVID-19 infectie of;

een volwassen gezinslid hebben met klachten passend bij COVID-19

Het OMT en RIVM hebben hiertoe besloten omdat:

Jonge kinderen veelvuldig neusverkouden zijn en nu worden geweerd omdat neusverkoudheid een symptoom van COVID-19 kan zijn.

bij kinderen COVID-19 niet ernstig verloopt en hun rol in de overdracht van COVID-19 beperkt lijkt te zijn.

op dit moment de aanwezigheid van nieuwe gevallen van COVID-19 in Nederland laag is.

sinds 1 juni 2020 zijn er ongeveer 3500 kinderen van 0 tot 6 jaar getest op COVID-19 waarvan 0,5% positief was

bij een goede bron- en contactopsporing het bij de huidige lage aantal nieuwe gevallen van COVID-19 niet nodig wordt geacht om alle kinderen van 0 tot 6 jaar met neusverkoudheid te weren of te testen.

Wel is het belangrijk dat clusters van 3 of meer kinderen in een groep met verdenking op COVID-19 gemeld worden aan de GGD.

Ook is het belangrijk dat kinderen van 0 tot 6 jaar met neusverkoudheid getest worden op COVID-19 als zij een contact zijn van een patiënt met een bevestigde COVID-19 infectie of deel uitmaken van een uitbraak onderzoek.

Uiteraard kunnen kinderen met neusverkoudheid ook getest worden op indicatie van de behandelend arts of op verzoek van de ouders.

3.3.2 Reiniging bedjes, speeltoestellen en spelmaterialen

Het reinigen van alle materialen vindt plaats met een vaste regelmaat en wordt geregistreerd op een tweetal overzichten, te weten;

- Schoonmaak planner - week
- Schoonmaak planner - maand

Bijlage Stappenplan 'Naar buiten'

Algemeen

Doel

De veiligheid van de kinderen waarborgen wanneer zij onder begeleiding van leidsters hun gebouw verlaten om ergens naartoe te gaan.

Toepassing

Dit stappenplan geldt voor alle leidsters die met KombinoCare-kinderen op weg zijn naar en hun groep verlaten.

Toelichting

De leidsters van alle groepen gaan er regelmatig met de kinderen op uit. Dan is het belangrijk, in verband met veiligheid en verzekering, om volgens een stappenplan waarin afspraken vastgelegd zijn, te handelen.

Stap 1

Voorbereiding

- Alle kinderen dragen een geel KombinoCare hesje, zodat zij goed herkenbaar zijn.

- De leidsters hebben een overzicht bij zich met daarop de kindgegevens, noodnummers van hun ouder(s), het nummer van hun vestiging en 06-nummer van de leidinggevende.
- Een van de leidsters beheert een mobiele telefoon en de EHBO doos.
- Vooraf maken de leidsters afspraken over de taakverdeling en zo nodig de aansturing van bepaalde kinderen.
- Voor vertrek worden de kinderen (tijdig)voorbereid door te vertellen wat er gaat gebeuren, wie ermee gaan en wat ervan hen wordt verwacht. Bijv. elkaar een handje geven, niet rennen maar gewoon lopen, bij de leidster blijven enz.
- Bij uitstapjes worden de kinderen ook meerdere malen geteld, namelijk bij vertrek, als ze in de stint of bakfiets zijn geplaatst, bij aankomst op de locatie, bij vertrek van de locatie en bij aankomst op Kombino.
- Alle kinderen zijn voor vertrek verschoond of hebben geplast.

Leidster-kind ratio

- Het aantal leidsters dat meegaat, is afhankelijk van de bestemming en het aantal kinderen
- De leidinggevende is verantwoordelijk voor de beroepskracht-kind-ratio en heeft daarbij oog voor de samenstelling van de groep en de bestemming.

Stap 2

Onderweg

Algemeen

Van tevoren is uitgezocht hoe ze zo veilig mogelijk op de plaats van bestemming aan kunnen komen, zodat ze onderweg niet hoeven te zoeken.

Te voet

- Elke leidster heeft twee kinderen aan de hand of duwt een buggy met kinderen.
- De kinderen die samen lopen moeten achter één van de leidsters (de andere leidster sluit de rij) blijven lopen en mogen niet vooruit rennen. In het geval van een voetgangersgebied kan er voor gekozen worden, de kinderen met duidelijke regels/grenzen toch iets vrijer te laten. Zo mogen ze bijvoorbeeld in een park tot aan het hekje lopen.
- De leidsters houden de hele groep in het oog.
- Zowel bij vertrek als aankomst worden de aanwezigheid van de kinderen aan de hand van het overzicht met daarop kindgegevens gecontroleerd.

In de bolderkar

- In de bolderkar is plaats voor 4 kinderen
- Zij zitten vast in een tuigje waarbij er rekening wordt gehouden met de combinatie van kinderen. Niet elk kind verdraagt de nabijheid van een ander kind.

- De leidster vertelt wat de bedoeling is en waar de kinderen heen gaan. Ze benoemt welke regels er gelden zoals niet proberen te staan, je tuigje los maken en niet aan elkaar 'plukken'.
- Het is belangrijk om de kinderen bij aankomst te belonen door te benoemen wat er onderweg goed ging.

Stap 3

Op de plaats van bestemming

- De leidsters hebben van tevoren afgesproken wie welke kinderen bij zich houdt en wie het overzicht bewaakt.
- Van tevoren zijn bepaalde oriëntatiepunten op de route bepaald en de kinderen worden hierop gewezen. Zo leren ze zich stapsgewijs te oriënteren.
- Op de plaats van bestemming dragen de kinderen hun hesje, weten ze wat de bedoeling is, wanneer het punt van vertrek is aangebroken en wat ze moeten doen als ze de leidster kwijt zijn.
- De leidsters waken over de veiligheid en welzijn van de kinderen en zorgen ervoor dat ze plezier hebben.

Stap 4

Bij vertrek

- Voor vertrek gaan de kinderen die dat kunnen nog even naar de wc.
- Zodra alle kinderen hun jas en schoenen aan hebben, controleert de leidster nogmaals of alle kinderen er zijn.
- Onderweg terug naar KombinoCare gelden weer dezelfde afspraken als op de heenweg.
- Onderweg wordt regelmatig voor de kinderen benoemt dat ze samen een gezellig uitstapje maken, dat de leidsters zien dat zij goed kunnen luisteren/wachten en op elkaar letten enz. Dit zal de kinderen aanmoedigen om mee te werken en werkt prettiger in de omgang dan het continu corrigeren.

Andere (mogelijke) activiteiten zijn:

- boodschappen doen
- naar de bibliotheek
- naar de speeltuin
- naar de kinderboerderij

Voor deze activiteiten gelden de aanwijzingen hierboven afhankelijk van de wijze van vervoer.